

ЛІЦЕНЗУВАННЯ В ПРАВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В сучасних умовах результати інтелектуальної діяльності(науково-технічні досягнення, винаходи, твори) виступають в якості товару і обмін цими об'єктами інтелектуальної власності відбувається у вигляді продажу ліцензії на їх використання. Продаж ліцензій може переслідувати декілька цілей. Наприклад, професор А.Д. Святоцький виділяє наступні цілі: “ 1) отримання гарантованого прибутку без вкладання капіталу в налагодження власного виробництва і засвоєння ринку; 2) завоювання ринку; 3) подальша сумісна діяльність; 4) компенсація витрат та інші” [1, с.217-218]

Щодо самого поняття “ліцензія”, воно визначене таким чином: ліцензія – це деякі права, які необхідні для реалізації використання продукту, який виробляється. Тобто, ліцензія повинна захищати об'єкти інтелектуальної власності які виробляються від третіх осіб. Насамперед, передається не лише право, але і відповідальність на нього. Без ліцензії виробнику продукції дуже важко реалізувати технології та отримати за це винагороду.

Розрізняють три види ліцензій: виключна, невиключна(проста) та одинична.

Виключна – це така ліцензія, яка видається тільки одному ліцензіату і виключає використання її ліцензіаром у сфері, що обмежена цією ліцензією, видача ліцензії на використання об'єкта в зазначеній сфері іншим особам також виключається.

У випадку з невиключною ліцензією ліцензіар може використати об'єкт у сфері, що обмежена цією ліцензією, а також він може видавати ліцензії щодо використання цього об'єкта у вказаній сфері іншим особам.

А ось одинична ліцензія, так само видається лише одному ліцензіату, а ліцензіар в свою чергу не має права видачі ліцензій іншим особам в сфері, обмеженій ліцензійним договором, проте вона не виключає можливість використання ліцензаром цього об'єкта у зазначеній сфері.

При укладанні ліцензійної угоди слід звертати увагу на такі нюанси:

1. Термін дії ліцензії не є суворо визначеним. Він може коливатися від кількох років і до повного припинення права інтелектуальної власності;
2. Можливість надання прав на використання тільки якогось певного елемента. Наприклад, лише в сфері освіти;
3. Платежі можуть здійснюватись як у вигляді первісних внесків, які покривають всі права інтелектуальної власності, так і у вигляді ліцензійних платежів, які можуть здійснюватись на кожній стадії виробничого процесу;
4. Ліцензіар може цілком правомірно здійснювати контроль того, чи правильно ліцензіат сплачує платежі;
5. Ліцензіар повинен вносити додаткові умови до ліцензійної угоди і інформування ліцензіата про нові зміни;
6. Зобов'язання ліцензіата: використання об'єкта інтелектуальної власності в інтересах обох сторін; одержання необхідних схвалень від органів виконавчої влади; повідомляти про нові вдосконалення і зміни; не перешкоджати огляду виробничих заходів для контролю їх якості; маркувати продукцію відповідно до вимог ліцензіара;
7. Коли ліцензіат отримує ліцензію, він повинен сплатити ліцензіару за отримані права, а ліцензіар зі свого боку повинен гарантувати ліцензіату, що жодні з прав, які можуть завдати шкоди інтересам ліцензіата не будуть порушені. Якщо правопорушення все таки мало місце, то ліцензіар або ліцензіат мають повідомити про це іншу сторону. Наступним кроком є вирішення питання чи буде ліцензіар звертатись за захистом порушених прав до суду, чи ні. Якщо ліцензіар прийняв рішення не звертатись до суду, то сторони вирішують цей спір між собою самостійно і приймають рішення, яких спільних заходів вони можуть вжити для розв'язання суперечностей. Якщо ж ліцензіар вирішив не вживати спільних заходів, а ліцензіат починає самостійно захищати порушене право, то всі витрати пов'язані із цим захистом ліцензіат буде нести особисто. В протилежній ситуації, коли ліцензіат вирішує не звертатись до суду стосовно порушника, він буде мати

право на ліцензійний платіж за невиключною ліцензією на той термін, який залишився.

З розглянутих видів ліцензій ми бачимо, що кожна з них має свої особливості. Тому дуже важливо правильно обрати тип ліцензії, умови якої будуть найвигіднішими для ліцензіара. Отже, насамперед обираємо тип ліцензії, наприклад виключна. Другим кроком має бути обрання способу використання продукту, наприклад відтворення комп'ютерної програми і розповсюдження її екземплярів територією України. Таким чином, ліцензіар передає ліцензіату право використання програми шляхом її відтворення у вигляді об'єктного коду і розповсюдження її. Тут у правовласника є можливість використовувати цей твір усіма способами відповідно до ліцензійного договору. Крім цього, потрібно взяти до уваги строк дії ліцензійного договору, суму винагороди і територію дії прав, переданих по цьому договору.

Список використаних джерел:

1. Интеллектуальная собственность в Украине: Правовые основы и практика:- В 4-х томах. Т.4: Оценка интеллектуальной собственности. Бухгалтерский учет и налогообложение: Научно-практ. издание.-К.: Ін Юре, 1999. – 384с.